

vergadering **C195 – WON18**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 19 april 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de vermindering van de openbare mandaten bij energiedistributienetbeheerders - 1402 (2011-2012) 3

Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het Woonforum 2012 - 1496 (2011-2012) 7

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de vermindering van de openbare mandaten bij energiedistributienetbeheerders - 1402 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, een tijdje geleden – ondertussen al zolang ik hier zit – hebben we het debat gevoerd over de intercommunales. De initiatieven die u reeds genomen hebt om de raden van bestuur van Eandis nog voor de gemeenteraadsverkiezingen van oktober dit jaar af te slanken, lijken mij een terechte ingreep. Eandis is daar ook op een correcte manier mee omgegaan. We moeten, zeker in tijden van crisis en energiecrisis, de tering naar de nering zetten. U had gelijk toen u zei dat het ook met minder bestuurders kan. Een energiedistributiebedrijf kan volgens mij zelfs beter worden gerund met minder bestuurders die meer expertise hebben. Mijn fractie heeft dan ook een decreetswijziging ingediend om naar alle intercommunales meer vakschepenen te sturen in plaats van gemeenteraadsleden die net niet voldoende stemmen hadden om schepen te worden. Zo gaat het namelijk nog altijd in de praktijk. Wie mag daarnaartoe gaan? Nog altijd diegenen die net niet voldoende stemmen halen, maar toch een extraatje krijgen op hun politiek mandaat en hun politieke inkomsten.

Ik zie de traditionele partijen gniffelen. Maar het is net daardoor dat we een scheef trekking hebben gekregen van die bedrijven. Hoe kun je zulke bedrijven namelijk nog runnen als je zelfs niet meer weet wat er allemaal bestaat: sectorcomités, adviesorganen enzovoort?

Eandis heeft terecht een afslanking doorgevoerd. Als het goed is, moeten we dat ook durven zeggen. Dat Eandis dat doet, bewijst dat het kan.

Minister, uw partij – dat moet mij toch van het hart – heeft een serieuze vinger in de pap bij Infrax. Steve Stevaert is lang voorzitter geweest, nu is Peter Vanvelthoven voorzitter geworden. U stuurt hun ook gewoon een brief. Je zou dus kunnen zeggen dat het om een geprivilegieerde relatie gaat: een partijgenoot van de bevoegde minister stelt Infrax de vraag om hun raad van bestuur te herschikken.

Minister, ik had eerlijk gezegd verwacht dat Infrax het nog sneller zou doen dan Eandis. Infrax blijkt echter helemaal niet te willen afslanken. Ik heb het dan specifiek over twee entiteiten binnen Infrax. Er is de Intercommunale voor Energie (Iveg), die dan wel niet haar raad van bestuur inkrimpt, maar toch nog zo sympathiek is om haar aantal vergaderingen te halveren. Eigenlijk geeft ze zo wel toe dat ze maar vergadert om te vergaderen. Als ze ineens kan zeggen dat ze het aantal vergaderingen op jaarbasis halveert, wil dat zeggen dat ze jaren maandelijks vergaderd heeft terwijl dat niet moest. Dat zegt toch veel.

Verder is er ook de Provinciale Brabantse Energiemaatschappij (PBE). Die ligt mij heel na aan het hart, omdat die in mijn eigen regio ligt. De PBE antwoordt zelfs niet op uw brief en zegt doodleuk dat alles goed is zoals het is en dat ze niet bereid is in mandaten te knippen of te besparen. Ik vind dat heel grof. U, minister bevoegd voor de energie, hebt aan distributiebedrijven gevraagd om in te krimpen. U zult dat niet zomaar gedaan hebben. U zult daarover hebben nagedacht en dat grondig hebben voorbereid. Dat de PBE dan doodleuk antwoordt dat ze niets zal doen, kan niet.

Ik weet ook dat u niet meteen een interruptiebevoegdheid hebt waardoor u hun zou kunnen verplichten. U hebt hun echter al manieren moeten leren door het afschaffen van de Bokrijkabonnementen en energieconcerten – feestjes ter waarde van 600.000 euro op ogenblikken dat 70.000 mensen hun energiefactuur niet kunnen betalen. Dat vind ik er zwaar over. Blijkbaar kwamen ze niet zelf tot dat besef, maar u hebt hen uiteindelijk tot dat besef

gebracht. Ik heb er drie jaar lang voor op tafel moeten kloppen, maar het was mij die drie jaar wel waard.

Minister, wat zult u verder ondernemen met betrekking tot die houding van de PBE en de Iveg?

Wat zijn uw contacten met Infrac? De laatste keer dat we het debat voerden tijdens de plenaire vergadering zei u dat er weer overleg was. Heeft dat overleg al plaatsgevonden? Is er nog overleg gepland?

Ik zou graag willen dat die wijzigingen nog voor de gemeenteraadsverkiezingen worden doorgevoerd.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, het is bijna aandoenlijk hoe de heer Reekmans zich hier opwerpt als de grote man wat betreft de mandaten in de intercommunales. Borstklopperij van de ergste soort, zeker als je weet hoeveel leugens er door die partij over deze materie werden verteld. Men ging miljoenen euro's aan zitpenningen besparen – in werkelijkheid gaat het over een paar honderdduizenden euro's.

Het initiatief om tot een aanpassing te komen van de bestuursorganisatie van de betrokken intercommunales komt van de intercommunales zelf. Intercommunales zijn verenigingen van gemeenten en steden die de voorbije jaren op een goede manier hebben bewezen een belangrijke actor in ons energielandschap te zijn. Het initiatief om het aantal bestuurders af te slanken en efficiënter te werken, komt van de intercommunales zelf, in samenspraak en in samenwerking met minister Van den Bossche en met de Vlaamse Regering. Mijnheer Reekmans, het is misschien een teleurstelling voor u, maar ik denk dus niet dat u aan de basis ligt van de aanpassingen die gebeuren binnen de energie-intercommunales.

Het is hoe dan ook belangrijk om een goed bestuur te hebben in de intercommunales. Minister, voor onze fractie is het daarbij ook belangrijk dat elke gemeente zich vertegenwoordigd voelt in die intercommunale. Elke gemeente moet betrokken worden en zich betrokken voelen bij de besluitvorming in die intercommunales om op die manier debacles zoals de Gemeentelijke Holding en andere te vermijden. Een van de knelpunten in die Gemeentelijke Holding was namelijk het feit dat de gemeenten zich niet meer of onvoldoende betrokken voelden en dat er onvoldoende zicht was op de besluitvorming in die intercommunale vereniging. We moeten daar dus lessen uit trekken voor onze structuren die we op het vlak van energie hebben binnen de gemeenten.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, dit debat hoort niet alleen in deze commissie thuis, maar ook in de commissie Binnenlands Bestuur. Het gaat namelijk om meer dan alleen de energie-intercommunales.

Zoals de heer Reekmans terecht zegt, heeft Eandis hier het goede voorbeeld gegeven. We zitten met onze intercommunales in het algemeen met het probleem van de gewestoverschrijdende intercommunales, waar het toezicht van de Vlaamse overheid volledig wegvalt. Er moet nog een samenwerkingsakkoord worden gemaakt tussen de federale overheden en de andere gewesten om dat toezicht te kunnen uitoefenen. Dat is een oud zeer. Ik heb minister Bourgeois daar al dikwijls over ondervraagd. Hoe ver staat het daar nu mee? Zolang dat samenwerkingsakkoord er niet is, doen de gewestgrensoverschrijdende intercommunales wat ze willen.

De heer Reekmans haalt de PBE aan. Die zijn nagenoeg onaantastbaar. Ze kunnen zich aan elk toezicht onttrekken. Wij mogen decreteren wat we willen. We kunnen bijvoorbeeld bepalen dat de zitpenning niet meer mag bedragen dan die van een gemeenteraadslid. Zij trekken zich daar geen bal van aan. Dat vind ik een fundamenteel democratisch probleem. We moeten daar paal en perk aan stellen. We moeten ofwel die intercommunales opsplitsen

zodat ze niet meer gewestgrensoverschrijdend zijn, ofwel werk maken van het samenwerkingsakkoord dat we nodig hebben om op een gezamenlijke manier dat toezicht te kunnen uitoefenen. Kunnen we deze discussie ook in de commissie Binnenlands Bestuur voortzetten?

Daar heeft de meerderheid overigens een voorstel van decreet ingediend om een wijziging door te voeren van het decreet Intergemeentelijke Samenwerking. We willen daarmee de statutenwijziging realiseren die we nodig hebben om die mandaten te kunnen afslanken, mijnheer Reekmans. We willen dat dit jaar nog rond krijgen. Volgens het huidige decreet kan men de statuten niet wijzigen in het jaar van een gemeenteraadsverkiezing. Ik reken daarvoor op de steun van de oppositie. (*Instemming van de heer Peter Reekmans*)

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik zal eerst een overzicht geven van de stappen die zijn gezet. Na het overleg met Eandis over de vermindering van de mandaten en na het overleg binnen de Vlaamse Regering is een eerste brief vertrokken naar Infrax. Ik doe dat inderdaad per brief, mijnheer Reekmans. Het is niet omdat ik iemand wat beter ken, dat ik me als minister anders moet gedragen tegenover die instelling. Ik probeer altijd zo neutraal mogelijk te blijven.

Ik heb de brief gestuurd op 19 januari. Ik heb de wens en hoop uitgedrukt dat bij de zogenaamde zuivere distributienetbeheerders, Infrax dus, een gelijkaardige oefening zou gebeuren. Ik heb hen gevraagd om mij daarvan op de hoogte te stellen. Op 24 januari kreeg ik antwoord. Infrax bevestigde een scenario te zullen uitwerken en op korte termijn aan de regering voor te leggen. Op 29 februari had ik overleg met het management van Infrax. Daar is mij toen een brief overhandigd met de plannen. Ik kon dus toen mijn opmerkingen nog niet meedelen. Het ging over de verschillende distributienetbeheerders die samenwerken binnen Infrax, behalve de PBE. Ik heb op 9 maart een antwoord gestuurd met mijn bedenkingen.

Ik heb vaststellingen gedaan. De bedoeling van mandaatreductie gaat de goede richting uit. Men zou uitkomen op ongeveer eenzelfde aantal bestuurders per gemeente als bij Eandis. Dat zou een schrapping van ongeveer de helft van de mandaten betekenen. De vergelijking gaat niet helemaal op, sommige distributienetbeheerders onder Infrax voeren ook taken uit op het vlak van riolering, tv-distributie enzovoort. Ik merkte alleszins de duidelijke wil om te schrappen in het aantal mandaten. Ik heb mijn bezorgdheid op dat moment geuit. Ik heb gesteld dat de raad van bestuur van Iveg – blijkbaar ook na de rationaliseringsoperatie – heel groot zou blijven en dat ik vond dat het kleiner kon. Ik heb ook opgemerkt dat de PBE niet eens vermeld werd in de voorgestelde rationalisering, wat me toch enigszins verwonderde. Er werd enkel gewag gemaakt van een soort principebeslissing. Het definitieve voorstel zou volgen in november 2012.

Op 21 maart kreeg ik een antwoord van Iveg en de PBE. Iveg was het ermee eens en zou het scenario aanpassen. Ze zouden negen bijkomende mandaten schrappen. Het overleg met Iveg en de vriendelijke vraag/druk van de collega-intercommunales die wel de noodzaak inzagen, hebben duidelijk geholpen. Dat lijkt mij een positief element.

De PBE echter heeft simpelweg herhaald dat ze pas in november een beslissing wil nemen over de reductie van het aantal publieke mandaten. Ze zeggen dat hun situatie heel specifiek is, ze zijn in twee gewesten actief en er zijn ook provincies aandeelhouder. Dat maakt het allemaal heel moeilijk. Ook al sluit ik me aan bij de bedenkingen van de heer Martens, die redenering verwondert me enigszins. Andere netbeheerders die actief zijn in meerdere gewesten zoals Gaselwest hebben wel mandaten kunnen schrappen. Dat hoeft geen belemmering te zijn. Ook bij andere netbeheerders zoals Inter-energa hebben provincies een aandeelhouderschap, en daar zijn wel mandaten geschrapt. Het is een uitleg zoals een andere. Hun collega-intercommunales in gelijkaardige situaties hebben wel de juiste stappen gezet.

Ik vind niet dat de beslissing moet worden uitgesteld tot na de gemeente- en provincieraadsverkiezingen. Bij de vorming van de nieuwe colleges is het natuurlijk goed om maximale duidelijkheid te geven over het aantal bestuurders die men kan afvaardigen. Twee, puur praktisch én psychologisch is het veel makkelijker om een mandaat te schrappen dan nog niet is ingenomen dan een mandaat te schrappen waar net twee maand eerder iemand is ingestapt. De weerstand is dan nog zoveel groter. Het lijkt me dan ook niet zinvol. Het lijkt me eerder een soort uitstel waar afstel van komt. Ik heb dat standpunt aan de PBE overgemaakt in een brief van 11 april. Dat is nog zeer recent. Ik zal de druk op de ketel hoog blijven houden. Ik mag hopen dat zowel lokale bestuurders als oppositieleden die zijn vertegenwoordigd in de PBE een gelijkaardige stem zullen willen laten horen op vergaderingen van gemeenteraden en/of andere vergaderingen waar men dit punt kan maken.

In heel Vlaanderen is er sprake van een hele beweging, die nu al leidt tot meer dan 800 geschrapte mandaten. Ik vind dat het niet zou mogen dat één intercommunale zich daarvan distantieert en dat niet nodig acht. Ik ben het ook eens met de heer Martens over het blijven gebruiken van het excuus van de samenwerking met andere gewesten om dit enkel tot ons gewest te beperken. Ik vind samenwerking prima, maar als dat een excuus is om niet in de goede richting te bewegen, dan hoeft dat voor mij niet. Voorlopig proberen wij nog een samenwerkingsakkoord te maken, maar voor alle duidelijkheid: ongepaste excuses zijn in dezen niet aan mij besteed.

Samenvattend: er is sprake van een belangrijke beweging in heel Vlaanderen, die wordt gesteund door zeer veel lokale besturen, maar helaas is er één kleine zwarte vlek op de kaart. We moeten alles op alles zetten om die situatie alsnog ten goede te keren. Dat geldt voor ons, maar net zo goed ook voor de gemeenteraadsleden ter plaatse.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik dank u voor uw heel duidelijke antwoord. Als ik hier de standpunten van CD&V, van een sp.a-parlements lid en een sp.a-minister hoor, vraag ik me af of deze Vlaamse meerderheid nog wel een meerderheid is. Mijnheer Bothuyne, CD&V wil inderdaad niet snoeien in de mandaten. Dat klopt. Dat is heel duidelijk. Ik heb dit volledig berekend: er is sprake van 10 miljoen euro per jaar aan zitpenningen voor alle raden van bestuur en directiecomités van intercommunales. U hebt dat inderdaad in de krant weerlegd. Het zou gaan over enkele honderdduizenden euro's.

Ik zal u één berekening meegeven: alleen al in Vlaams-Brabant zijn er 420 politici in raden van bestuur. Vermenigvuldigen we dat met 12 vergaderingen per jaar en met een gemiddelde van 180 euro, dan is er alleen al voor Vlaams-Brabant sprake van 907.000 euro. Van die mandaten gaan er 250 naar CD&V'ers. CD&V-politici ontvangen dus alleen al in Vlaams-Brabant nog eens 500.000 euro aan extra zitpenningen. U komt hier dan enigszins ongefundeerd en zonder enige dossierkennis vertellen dat het gaat over enkele honderdduizenden euro's. Ik raad u aan eerst eens het dossier van de intercommunales te lezen en te bekijken wie allemaal van uw partij daarin zetelt, dan de berekening te maken en dan hier voort te komen discussiëren.

Bij sp.a is er inderdaad meer realiteitszin. Mijnheer Martens, het stemt me tevreden dat u mee paal en perk wilt stellen aan die arrogantie van de PBE. U hebt absoluut mijn steun, vanuit de oppositie, voor de decretale aanpassing van de statuten dit jaar. Ik denk dat we dat moeten goedkeuren, zowel de meerderheid als de oppositie.

Minister, het tart elke verbeelding dat u zo moet aandringen bij de PBE. Dat bewijst dat dit orgaan blijkt geeft van een verregaande wereldvreemdheid. Zien die mensen niet wat er rond hen gebeurt? Zien ze echt niet wat er met de energiemarkt aan het gebeuren is? Ik ken de mensen die daarin zetelen: dat zijn de politieke dinosaurussen van heel veel traditionele partijen. De gemiddelde leeftijd van die bestuurders is 60 à 70 jaar, denk ik. U kunt dat

opzoeken: ga gewoon naar de website van Infrax en de PBE. Heel veel oud-politici zetelen daarin. Zij willen blijkbaar niets veranderen.

Minister, ik ben ervan overtuigd dat u de wil hebt om hier iets aan te doen. Ik hoop ook dat u in dezen blijft volhouden. U hebt daarnet de lokale bestuurders opgeroepen om eenzelfde stem te laten horen. Ik ben het daar absoluut mee eens. Ik wil vanuit de oppositie zelfs die stem laten horen, maar als ik de collega van CD&V hoor, dan kan ik u alleen maar zeggen dat u er niet te veel hoop op moet vestigen dat die lokale CD&V-politici van Vlaams-Brabant zullen vragen dat de PBE veranderingen aanbrengt. Ik hoop echt dat u druk op de ketel blijft zetten. U hebt een brief gestuurd, op 11 april. Ik blijf dit volgen. Ik hoop dat we over enkele weken meer nieuws hebben. Over enkele weken zal ik daar dus opnieuw een opvolgingsvraag over stellen.

Wat nog het grofste is, is dat de PBE pas in november een antwoord zal geven. In oktober vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats, maar de PBE laat u, als bevoegd minister, weten in november definitief te zullen antwoorden.

De voorzitter: Mijnheer Bothuyne, behoeft dat nog verdere commentaar?

De heer Robrecht Bothuyne: Eigenlijk is dit het bijna niet waard om er veel commentaar op te geven. *(Opmerkingen van de heer Peter Reekmans)*

Mijnheer Reekmans, de minister heeft daarnet de intercommunale Gaselwest als goed voorbeeld gebruikt. Ik kan u zeggen dat de voorzitter daarvan een CD&V'er is. In meer dan de helft van de gemeentebesturen levert CD&V de burgemeester. *(Opmerkingen van de heer Peter Reekmans)*

Mijnheer Reekmans, ik heb u ook laten uitspreken. Deze oefening van goed bestuur is niet mogelijk zonder de steun van alle lokale besturen, en dus ook niet zonder de steun van CD&V. We zijn het er allemaal volmondig mee eens dat goed bestuur belangrijk is en dat ook in onze intercommunes een duidelijke en goede structuur belangrijk is. Mijnheer Reekmans, dat gaat niet over mandaten en postjes. Ik weet dat u de nestbevuiler bij uitstek bent als het gaat over het politieke bedrijf. Voor ons gaat dit over goed bestuur, en we werken daar ten volle aan mee, als voortrekker.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het Woonforum 2012 - 1496 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Voorzitter, minister, geachte leden, tijdens het Woonforum 2012 van 16 maart in Kinopolis Antwerpen stelde een vertegenwoordiger van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) dat er 15 miljard euro nodig is om het Vlaamse woonbeleid in 2020 gerealiseerd te zien. Het gaat met name over 64.000 nieuwe sociale woningen en 50.000 gerenoveerde sociale woningen tegen 2020. Aangezien dit geld er niet is, werd de zaal opgeroepen om te twitteren voor geld voor de sociale woningbouw. Zelfs de aangekondigde hervorming van de financiering van de sociale huisvesting zal immers geen structurele oplossing bieden.

Anderzijds waren er ook sprekers namens de privésector die mogelijkerwijze bereid konden worden gevonden om in de toekomst zelf sociale woningen in natura uit te voeren en te verkopen aan de sociale huisvestingsmaatschappijen, maar die tot op heden op een groot struikelblok botsen, met name dat er vooraf geen sluitende juridische garanties kunnen

worden gegeven over een correcte prijs. Dat heeft te maken met het feit dat Europa dat niet toelaat zonder een voorafgaande overheidsopdracht. De sociale lasten uit het Grond- en Pandendecreet met betrekking tot de uitvoering in natura zijn echter precies volgens andere uitgangspunten geconcipieerd.

In het namiddagdebat werd de vraag gesteld of het aandeel sociale woningbouw in Vlaanderen in 2050 opgetrokken zal zijn van de huidige 6 procent naar 25 procent. Dat is ook al eens aan bod geweest op het debat over het woonbeleidsplan voor Vlaanderen. Het werd zowel daar als tijdens Woonforum als niet echt realistisch beoordeeld.

In dat verband verwees de directeur van de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen (VVH) naar een relatief recente beslissing van de Europese Commissie inzake staatssteun aan sociale huisvestingsmaatschappijen in Nederland. Naar verluidt moet staatssteun aan sociale huisvestingsmaatschappijen vooraf worden aangemeld bij de Commissie, tenzij er sprake is van steun die bedoeld is voor achterstandsgroepen. In Nederland werd de staatssteun evenwel gebruikt voor de huisvesting van personen met een inkomen dat hoger is dan 33.000 euro en dat zou volgens de Commissie niet door de beugel kunnen. Volgens de directeur van de VVH zal er met deze beslissing van de Commissie ook in Vlaanderen rekening gehouden moeten worden.

Het is heel interessant. We voelen ook in ons lokaal mandaat dat er veel te weinig middelen zijn voor de goede ambities die worden uitgesproken. Minister, klopt de bewering van de VMSW dat er 15 miljard euro nodig is om het gewenste woonbeleid tegen 2020 te realiseren? Kunt u mij meer uitleg geven over de geplande hervorming van de financiering van de sociale huisvesting? Ik verwijs naar de conceptnota en de hoorzittingen. Moet er niet eerder worden gedacht aan een hervorming van het systeem zelf van de sociale huisvesting, veeleer dan aan een verandering van de financiering van een systeem dat niet meer in staat is om een efficiënt en effectief antwoord te bieden op de problemen van vandaag en morgen?

De uitvoering in natura van de sociale last in het kader van het Grond- en Pandendecreet is ook niet zo'n succes. Er werden in eerste instantie heel wat aanvragen ingediend, maar nu kan de helft van de aanvragen niet worden goedgekeurd in het uitvoeringsprogramma. De leegstand zal nog langer duren en zo zitten we met een dubbel probleem. Een van de grootste knelpunten volgt uit het Europese aanbestedingsrecht. Sociale huisvestingsmaatschappijen kunnen vooraf geen formeel bindende prijzen afspreken met private actoren. Volgens mij kan dit probleem niet zomaar worden opgelost. Men zal steeds worden geconfronteerd met die problematiek. Wat is uw standpunt daarover?

Ten slotte wens ik nog even stil te staan bij de opmerking van de directeur van de VVH, in het bijzonder zijn verwijzing naar de beslissing inzake staatssteun aan de sociale huisvestingsmaatschappijen in Nederland en de oproep om de criteria voor sociale huur op te trekken. Wat zult u daarmee aanvangen? Zal Vlaanderen daarover overleg plegen met Europa? Er zijn heel veel goede intenties, maar de problemen zijn groter dan ooit. Ik ben heel benieuwd naar uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Bijkomend zou ik graag weten, minister, of u al hebt laten onderzoeken of de beschikking van Europa ook invloed heeft op de Vlaamse huisvestingsmarkt. Kan onze regeling de toets van Europa doorstaan?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Misschien moet ik eerst een beetje uitleg geven over de context van de twitteroproep. Bij het inleidend welkomstwoord op Woonforum heeft de heer Deconinck, voorzitter van de VMSW, een algemene oproep gedaan om tijdens de informatiesessies bemerkingen en bedenkingen ook te twitteren, om voeding te geven aan het publieksdebat in de namiddag. In de sessie over de financiering is die oproep nog eens

herhaald, enigszins ludiek gekoppeld aan een oproep voor geld. U mag dat in die context zien.

Ik heb de VMSW natuurlijk wel gevraagd hoe ze bij die 15 miljard euro komt. Dat cijfer kon ik zelf ook niet helemaal thuisbrengen. Men heeft mij laten weten dat het sowieso geen correct cijfer is. Als je zou beogen niet enkel het Grond- en Pandendecreet volledig te realiseren, maar ook alle renovatienoden van ons Vlaams patrimonium tegen 2020 aan te pakken, zou je 13 miljard euro nodig hebben. Dat is in de veronderstelling dat je alle renovatienoden even snel wilt aanpakken als in het grond- en pandenbeleid.

In de renovatie zorgen we voor een inhaalbeweging. Daar hebben we het de voorbije weken herhaaldelijk over gehad en dat weet u ook, mevrouw Van Volcem. Maar het is onmogelijk om op zeven jaar tijd het hele patrimonium compleet te renoveren, als dat een tijdlang toch wat verwaarloosd is. De budgetten voor het Grond- en Pandendecreet zijn volledig uitgetrokken in de meerjarenbegroting. De VMSW bevestigt dat ook, net als het feit dat er belangrijke budgetten voor renovatie zijn, evenwel niet met horizon 2020 voor elke renovatienood.

Over de geplande hervorming van de financiering hebben we het een tijd geleden ook al eens gehad. Het doel is om sociaal wonen betaalbaar te maken en te houden voor de bewoner, het tegelijk realistisch te houden voor de sociale huisvestingsmaatschappijen, zodat er gebouwd blijft worden, en ook voor de overheid de financiering mogelijk te houden. In eerste instantie is het Sociaal Huurbesluit aangepast. Dat was een laatste stap in een lang proces, waarbij er een waarborg wordt gegeven dat elke huurder een huurprijs betaalt in overeenstemming met zijn inkomen en woonbehoefte. Voordien was er een grotere vrijheid voor de huisvestingsmaatschappijen om zelf een en ander te bepalen. We hebben ernaar gestreefd om gemiddeld genomen de huurprijzen niet op te trekken, buiten de stijging van de levensduurte natuurlijk.

De administratie heeft ook een aanpassing uitgewerkt aan het financieringssysteem. Ook dat is eerder voorgesteld. Wij werken dat uit omdat is vastgesteld dat op de lopende financiering een structureel tekort wordt veroorzaakt voor nieuwe projecten. De te verwachten huurinkomsten volstaan niet om de leninglast volledig te compenseren. Daardoor straf je die maatschappijen af die een extra inhaalbeweging willen doen voor gronden en panden, of die gewoon gemotiveerd zijn om veel te bouwen. Dat is natuurlijk een beetje tegenstrijdig aan onze andere doelstellingen.

Heel specifiek zullen de voorwaarden voor die lening gunstiger worden gemaakt. De lening zal met een progressief groeiende aflossing werken, rekening houdend met een inflatie van 2 procent en natuurlijk inspeland op het feit dat de huurinkomsten groeien naargelang de tijd verstrijkt. Een euro is morgen minder waard dan vandaag. De leninglasten worden daarop afgestemd zodat de kloof tussen huurinkomsten en leninglast in het begin zeer groot is en daarna steeds krimpt. We willen gelijkere tred houden daarmee. Er komt zelfs een belangrijke aanpassing van de wijze waarop de aflossing moet gebeuren. Die zal stabiel blijven in verhouding tot de huurinkomsten dan in het verleden. Het gewest zal bijdragen in de leninglast waardoor men een negatieve rente betaalt. Dat is vooral nodig om de huur betaalbaar te houden voor mensen met een laag inkomen en de financieringslasten haalbaar te maken voor de sociale woningen.

Het voornaamste probleem in de sociale huisvesting is het tekort aan sociale woningen. Investeren in extra woningen heeft een groot, structureel en duurzaam effect, maar op middellange termijn. Het vergt enige tijd. Daarom werkt de regering tegelijk met een systeem van huursubsidies voor mensen die te lang moeten wachten op een sociale woning. Dat is natuurlijk een minder structurele oplossing, maar samen met het bouwen van extra sociale woningen kan ze soelaas bieden aan de categorie voor wie de huur op de privémarkt te hoog ligt.

U hebt bedenkingen bij de wet op overheidsaanbestedingen. Ik kan die ten dele onderschrijven. Wat ik niet kan onderschrijven, is dat die wet een sterke rem zou zijn in het kader van de sociale last omdat die daar niet van toepassing is. Bij de sociale last hoeft die wet niet gevolgd te worden, het gaat immers om een verplichting die wordt opgelegd aan een welbepaalde ontwikkelaar die die last moet realiseren. Er moet geen aanbesteding meer worden georganiseerd om te weten wie dat zal moeten doen. Het is namelijk de betrokken ontwikkelaar zelf die de last realiseert. Precies daarom zijn er natuurlijk prijsbeperkingen van toepassing, om te vermijden dat men daar eender welke winstmarge op zou kunnen nemen. Dat verklaart voornamelijk waarom men die regeling niet met open armen onthaalt.

Ik zal graag inspelen op andere aspecten van uw bezorgdheid omdat ze in de feiten een rol spelen. Private ontwikkelaars willen af en toe graag iets aanbieden buiten de opgelegde sociale last om. Als dat gaat om de compensatie van een opgelegde sociale last, vind ik het nogal absurd dat daar ineens wel die hele wet op de overheidsopdrachten zou moeten spelen. We moeten dat vereenvoudigen en ervoor zorgen dat dezelfde regels gelden als de regels die gegolden zouden hebben voor het realiseren van de sociale last waar die initieel gerealiseerd had moeten worden. Dat is ook meteen de reden waarom ik de kredietregeling graag wat wil versoepelen zodat de ene last iets gemakkelijker door de andere kan worden vervangen.

Ook daarbuiten zijn natuurlijk initiatieven mogelijk van private ontwikkelaars. In dat geval is de wet op de overheidsopdrachten wel van toepassing. De markt moet daar natuurlijk worden bevraagd als we een degelijke prijs voor een degelijke kwaliteit willen krijgen. Dat is de bedoeling van die wet. De beste oplossing is de CBO-procedure (constructieve benadering overheidsopdrachten). Deze speelt echt in op het punt dat u aanhaalt. Een ontwikkelaar mag natuurlijk realiseren wat hij wil op grond die zijn eigendom is, maar er mag niet zomaar op voorhand een koopprijs worden afgesproken. Dat kan niet, enerzijds wegens het risico dat overheidsmiddelen zouden doorvloeien naar 'bevoorrechte ontwikkelaars', anderzijds omdat dat niet noodzakelijk de garantie biedt op de best mogelijke prijs.

In de CBO-procedure wordt daarom een oproep gedaan voor voorstellen van ontwikkelaars die dat aanbod willen doen. Dan wordt er een selectie gemaakt van de beste voorstellen op basis van prijs en kwaliteit. Iedereen heeft toegang tot die procedure. Het is een aangename procedure. Het enige nadeel is dat het redelijk wat werk oplevert voor de VMSW. Daardoor is het aantal projecten dat in aanmerking komt en het budget dat daarop wordt ingezet, enigszins beperkt. Ik ga met de bouwsector na op welke manier we de CBO-procedure kunnen uitbreiden, eventueel door de lasten bij de VMSW aan te passen en te verminderen, eventueel door een deel van die opdracht aan anderen toe te vertrouwen. Zo moet het makkelijker en sneller zijn om via die procedure te werken. De bouwsector zelf was heel enthousiast over dat voornemen. Ik verwacht dat dat zou kunnen tegemoetkomen aan de problematiek zoals die op het Woonforum werd aangehaald.

Ten slotte, de context is in Nederland heel anders dan bij ons. Ze hebben woningcorporaties met een marktaandeel van meer dan 30 procent, tegenover 6 procent bij ons. Op een bepaald moment hebben die veel vrijheid gekregen om zich te richten op heel de markt. Toen werkten ze niet meer uitsluitend voor de woonbehoeftigen. Europa heeft daarop gereageerd. Dat is concurrentievervalsing omdat de corporaties wel overheidsmiddelen ter beschikking hebben gekregen in het verleden. Die middelen zijn niet teruggevorderd toen de werking werd uitgebreid naar de privémarkt, soms zelfs naar een soort luxemarkt. In Vlaanderen vormt dat geen probleem, zeker met ons klassiek patrimonium. Wij richten dat op een zeer specifieke en afgebakende doelgroep. Bovendien neemt de financiële tegemoetkoming van de overheid aan die mensen af naarmate hun inkomen stijgt. Dat is niet concurrentievervalsing. Wie een hoger inkomen begint te genieten, zal geleidelijk een gewone marktprijs betalen voor de huur van zijn woning. Er is geen voordeel meer ten opzichte van de andere vormen van huisvesting op de privémarkt; dat geldt alleen voor woonbehoeftigen en lage inkomens. Er lijkt me dus geen gevaar te zijn voor marktverstoring die het algemeen belang zou overstijgen.

Er heeft trouwens ook overleg met Europa plaatsgevonden, onder meer in dezelfde periode als de Nederlandse voordeellening. Tot nu toe zijn er geen problemen gesignaleerd. Er is natuurlijk nog geen formele goedkeuring van onze werkwijze, maar er is tot op heden ook geen enkel probleem gesignaleerd.

Voor de volledigheid wil ik erop wijzen dat, wanneer we gaan werken met het bescheiden woonaanbod, we natuurlijk wel een ruimer publiek zullen bespelen, maar dat de regelgeving voor het realiseren van dat bescheiden woonaanbod absoluut uitsluit dat die subsidiëring daarvoor zou worden ingezet. Het gaat over twee aparte boekhoudingen, twee aparte rekeningen, zodat het Nederlandse probleem hier niet zal rijzen.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Wat dat laatste betreft: de bescheiden woningen worden sowieso door de privémaatschappijen uitgevoerd, en niet door de sociale huisvestingsmaatschappijen. Dat lijkt me dus een andere discussie.

Het verbaast me toch enigszins dat u de sociale woningbouw bestempelt als een structurele oplossing. Concreet: als iemand woonnood of een inkomstenprobleem heeft, dan zijn de recepten van het woonbeleid nu totaal ontoereikend. Men moet zes à zeven jaar op een wachtlijst staan, zeker als men alleenstaand is. Na vijf jaar krijgt men wel een huursubsidie, binnen zes maanden. De vraag is echter wat men doet met mensen met acute noden. Daarvoor is er eigenlijk totaal geen oplossing. Ik vind dat een structurele oplossing eigenlijk niet moet worden gezocht. In sommige gevallen is een woonprobleem een structureel probleem, bijvoorbeeld als men ziek of gehandicapt is, of geen middelen heeft. Normaliter is het echter een tijdelijke situatie, waarbij mensen een inkomstenprobleem hebben, maar het over twee à drie jaar misschien veel beter gaat met hen.

Minister, ik denk dat de structurele oplossing die u zoekt, eigenlijk echt onbetaalbaar is. De grond in de ruimtelijke ordening is op aan het raken. We kunnen toch niet aan nieuwbouw blijven doen. Ik weet niet waar u al die woningen gaat bouwen. De woonuitbreidingsgebieden zijn vrijwel opgebruikt. Het is ook niet gemakkelijk om woonbehoeften aan te tonen in stedelijke gebieden. Vaak is er immers sprake van stadsvlucht. Misschien is dit nog mogelijk tot 2020, maar ik weet niet waar u nadien nog al die nieuwbouwwoningen zult plaatsen. Dit gaat zeer traag. De wachtlijsten zijn ongelooflijk lang. Ik meen dat het geen structurele oplossing is die u moet zoeken, maar vooral een oplossing voor iedereen in dezelfde omstandigheden. Ik begrijp eigenlijk niet dat u dat systeem niet wilt herzien.

Wat de financiering betreft: CBO kan misschien wel een goed middel zijn, maar wat leert de ervaring in mijn stad, die toch de derde stad van Vlaanderen is? De jongste vier jaar zijn er 474 sociale woningen vergund. Ik vind dat ongelooflijk veel. Welnu, we hebben nooit een beroep kunnen doen op CBO. Dat werd altijd afgewezen, om welke reden dan ook. Het is goed dat u erop inzet om dat te verbeteren, want nu besteedt iedereen daar energie aan en het wordt altijd afgekeurd. Het resultaat daarvan is dat dit niet meer wordt aangewend om iets te doen.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Minister, ik dank u voor uw antwoord op mijn vraag over de beschikking van Europa met betrekking tot het Vlaamse beleid qua sociale huisvesting. U hebt in uw antwoord ook even de huursubsidie aangehaald. Vroeger hebt u hier gezegd ervoor te zullen gaan opdat die vanaf 1 april in uitvoering zou zijn. Tot nu toe heb ik nog niet vernomen of dit ook zo is.

Zelf ben ik heel positief over CBO. Wij zijn er wél diverse malen in geslaagd om via CBO projecten te bouwen. U stelt dat verder te zullen uitbreiden. Is het dan ook de bedoeling dat daar bijkomende budgetten tegenover staan? Vroeger was er sprake van een budget voor CBO voor heel Vlaanderen. Vervolgens is dat gewijzigd, en was het budget per provincie ter

beschikking. U wilt dat uitbreiden, eventueel met andere spelers, zodat de VMSW daar minder werk aan heeft. Zal er zijn voorzien in een voldoende groot budget per provincie?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veele Heeren: Mevrouw Van Volcem, de ervaring van de voorbije tien jaar heeft toch geleerd dat CBO iets positiefs is. Het kan zijn dat projecten worden afgewezen omwille van budgetten, maar CBO is positief. U weet dat ik veel sympathie heb voor uw partijgenoot, de heer Keulen, en voor zijn voorganger, maar als er iets is dat niet goed is afgelopen, dan is het het dossier van het garantiefonds. Op een bepaald moment had men in het kader van pps 25 miljoen euro uitgetrokken om alles te realiseren. Dat is een groot fiasco geworden. Het enige dat geslaagd is, zijn die CBO-formules. Persoonlijk heb ik daar positieve ervaringen mee, in diverse dossiers. Het kan zijn dat dossiers niet worden geselecteerd omwille van de budgetten, maar ik ben niet genoeg geïnformeerd om dat totaaloverzicht te hebben.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik wil een en ander nogmaals toelichten. Die CBO-procedure werkt heel goed en tot ieders tevredenheid. Het enige probleem is dat we te weinig projecten kunnen gunnen omdat de taaklast voor de VMSW zo groot is. Het budget is echter meer dan groot genoeg. Het gaat dan heel specifiek over het kopen. Ik wil daar meer op inzetten. We kunnen daar gemakkelijk veel extra geld aan toevoegen. Alleen moeten we ervoor zorgen dat die taaklast voor de VMSW wat vermindert, dat hij verschuift naar andere actoren. Zodra dat kan, kan daar extra geld aan worden besteed. De koophudgetten zijn meer dan ruim genoeg om dat te kunnen doen. Dat lijkt me een antwoord op wat u zegt.

Mevrouw Van Volcem, ik ben het niet met u eens dat het voorzien in sociale woningen geen structurele oplossing zou zijn. Ik vind dat dit wel zo is: we lenigen de woonnood van mensen door in woningen te voorzien en ze tegen een redelijke prijs te verhuren. Dat zal echter wellicht altijd een verschil blijven dat ons verdeelt. Ik heb ook niet de ambitie om u te overtuigen van het tegendeel, maar ik geloof dat de maatschappij op die manier haar verantwoordelijkheid kan nemen. Dat is niet onbetaalbaar, maar je moet natuurlijk wel keuzes maken en prioriteiten stellen. Als dat belangrijk is, dan kan dat.

Wat bescheiden wonen betreft, wil ik u toch even corrigeren. We werken net aan een plan opdat sociale huisvestingsmaatschappijen zelf ook veel meer bescheiden woningen zouden kunnen gaan bouwen. Het is zelfs zo dat het groeipad met betrekking tot grond en panden in die zin is aangepast. De bescheiden woningen zijn daaraan toegevoegd. Het is wel degelijk belangrijk om dat ook even in ogenschouw te nemen bij uw redenering.

Wat mensen met acute noden betreft, wil ik u toch ook even wijzen op de taken van Welzijn ter zake. Dan denk ik bijvoorbeeld aan de OCMW's. Niet alles is de verantwoordelijkheid van Wonen. Als er mensen zijn met een acute nood, zoals een psychische ziekte, is het natuurlijk belangrijk om goed zorg te dragen voor hen, maar dan is Welzijn op de eerste plaats verantwoordelijk. Ik wil daar echter altijd verder aan meewerken. Ik wil ook meegeven dat er bij de sociale verhuurkantoren een toewijzingsvolgorde is in functie van de woonnood, dus niet gewoon in functie van de wachttijd. Dat vormt wel een mooie aanvulling, denk ik, op hoe de wachtlijsten specifiek bij sociale huisvesting gaan werken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■